

Spørgsmål til spørgetiden til regionsrådsmødet den 19. december 2017

Fra: bifa bifa [<mailto:33klingklang@gmail.com>]

Sendt: 15. november 2017 13:17

Til: Stine Mieth-Waldorff <stine.mieth-waldorff@regionh.dk>; bifa bifa <33klingklang@gmail.com>

Emne: Hert er alle spørgsmål samlet. Der kommer ikke flere. Regionsmøde 19. december

1)

Vil antallet af tildelte puljeapparater til ørelæger stige i takt med den procentuelle stigning af borgere + 55 år i Region Hovedstaden?

2)

Kan man i Region Hovedstaden pege på fordyrende arbejdsgange i forbindelse med tildeling af høreapparater, som ville kunne spares væk, så de tiloversblevne penge kunne nedbringe ventelisterne?

3)

Der er givetvis borgere i Regionen, der ikke får fuldt udbytte af HA, ikke fordi de er demente, men fordi der ikke er afsat tid nok i forbindelse med tilpasning af Høreapparat og samtale med borgeren.

Kunne man på forsøgsbasis lade en audiologopæd betalt af RegionH give udvidet instruktion og opfølgning - gerne i forbindelse med det nye Sundhedstilbud, man tilbyder ældre på Frederiksberg Hospital?

På sigt kunne dette formentlig give større tilfredshed og udbytte af HA hos en del borgere? Jeg forestiller mig, at i Frederiksberg kommune med ca. 110.000 indbyggere kunne beskæftige en audiologopæd, der måtte indstille / omprogrammere HA - en dag om ugen i 7 timer.

En sådan ordning kunne formentlig betyde større brug af HA målt i timer, samt større udbytte og tilfredshed?

4)

Hvorfor kan borger i mange kommuner henvende sig direkte til et Kommunikationscenter, når borgere på Frederiksberg skal visiteres til Københavns kommunes Center i Frankrigsgade?

For mig at se er der en forskelsbehandling på borgere i forbindelse med den undervisnings del, der er påkrævet ved udlevering af et medicinsk hjælpemiddel? I kunne se på Bornholm og Kommunikationscentret i Herning, som er nogle gode eksempler. Bornholm er jo også Region H.

5)

Livskvalitet kan vær vanskelig at måle. Men hvis man kan drage en parallel til, hvad nyfødtheds screening har betydet for hele høreområdet, så er der gevinster at hente psykologisk og socialt ved en bedre høreapparatbehandling af voksne.

Desuden er der meget forskning, der tyder på at en forbedret indsats på høreområdet kan udskyde eller formindske demensproblematikken. Desuden vil flere borgere kunne beholde deres arbejde længere, hvis de er godt behandlet med HA. Så set med arbejdsmarkedets øjne er her også gevinster at hente. Der foreligger mange undersøgelser, der viser, hvor mange penge man kan spare ved at starte høreapparat behandling op, når høretab begynder at vise sig og at en god høreapparat behandling giver gevinster på det menneskelige og økonomiske plan.

Har I kendskab til disse beregninger dels fra udlandet og dels fra Danmark? Der findes mange undersøgelser og litteratur over gevinster ved hurtig og god behandling af høretab.

A comprehensive worldwide initiative like VISION 2020 but for hearing could provide a focus for support and also enable and facilitate the increased efforts that are needed to reduce the burden. Success would produce major personal and societal gains, including gains that would help to fulfil the "healthy lives" and "disability inclusive" goals in the UN's new 2030 Agenda for Sustainable Development. The Lancet 2015

6)

Hvor mange personer har HA i Frederiksberg kommune?

Kommunen siger, at jeg skal spørge Jer.

7)

Stilles der krav til tilgængelighed hos puljeørelæger?

De 2 puljeørelæger på Frederiksberg bor på 1. sal uden elevator.

Man må formode, at mange ældre og måske gangbesværede benytter sig af puljeordningen.

8)

En puljeørelæge er en ørelæge.

Men har han eller hun en særlig audiologisk viden ud over den turnus på en audiologisk afdeling, de måtte have været på i forbindelse med deres uddannelse?

9)

Stilles der særlige audiologiske krav til puljeørerlæger med hensyn til audiologisk videreuddannelse?

Der sker jo en rivende udvikling på det teknisk/ audiologiske område hele tiden. For mig at se er det nødvendigt, at den ØNH, der har med puljeapparater at gøre, kan kontrollere om audiologiassistenten i hans klinik udleverer de rigtige apparater og at de er indstillet korrekt.

Birgitte Franck

Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Telefon 38665000
Mail regionsraadsformand@regionh.dk
Web www.regionh.dk

Dato: 19. december 2017

Kære Birgitte Franck

Mange tak for din henvendelse angående høreapparatsbehandling i Region Hovedstaden, og tak for dine forslag til forbedringer af området.

Regionsrådet er opmærksom på de lange ventetider på området og har også stillet administrationen en række spørgsmål om, hvordan vi kan nedbringe ventetiderne. 40 og 48 ugers ventetid til høreapparatsbehandling på regionens hospitaler er for lang tid, og derfor er vi også i gang med at se på muligheder for at effektivisere området. I februar måned kommer der en sag på til vores møde i Sundhedsudvalget i regionen om forskellige løsninger for nedbringelse af ventetider til høreapparatsbehandling.

Med den nuværende organisering af området er der ikke nogle arbejdsgange, der kan spares væk. Blandt andet er vi ved at undersøge, om den model vi har på Bornholm - som du også nævner - med et fælles kommunikationscenter, kunne udbredes til hele regionen for at nedbringe ventetiderne. I så fald ville en audiologopæd blive tilknyttet kommunikationscentret.

I forhold til det sundhedspersonale der udfører høreapparatsbehandlingen, har jeg fuld tiltro til den uddannelse, som de har gennemført for at blive speciallæge i øre-, næse- og halssygdomme. Regionen har derfor ikke fremsat særlige krav til de ørelæger, der ønsker at blive en del af puljeaftalen. Dog har regionen krav til ørelægenes behandling, samt særlige krav til audiologiassistenternes erfaring, hvis de er med i puljeaftalen.

Da mange af dine spørgsmål er relativt specifikke, har jeg vedlagt et dokument, der svarer på hver enkelt af spørgsmålene. For nogle af spørgsmålene må vi henvise til kommunerne, gældende overenskomst om speciallægehjælp eller regionens aftale om høreapparatbehandling med ørelægerne (Puljeaftalen).

Med venlig hilsen

Sophie Hæstorp Andersen

Besvarelse af 9 spørgsmål fra Birgitte Franck til regionsrådets spørgetid den 19. december 2017

- 1. Vil antallet af tildelte puljeapparater til ørelæger stige i takt med den procentuelle stigning af borgere + 55 år i Region Hovedstaden?*

Svar: Region Hovedstaden har en særlig aftale om 5.000 høreapparatbehandling om året med Foreningen af Privatpraktiserende Speciallæger (FAPS). Ørelæger, der ønsker at blive en del af kvoten, kan tilmelde sig kvoteordningen. Kvoteordningen benævnes også puljeaftalen.

Den samlede kvote ændrer sig ikke på baggrund af demografiske ændringer.

- 2. Kan man i Region Hovedstaden pege på fordyrende arbejdsgange i forbindelse med tildeling af høreapparater, som ville kunne spares væk, så de tiloversblevne penge kunne nedbringe ventelisterne?*

Svar: Når en borger har erkendt et høreproblem og ønsker at blive undersøgt for det, er der forskellige veje til at opnå høreapparatbehandling.

Borgeren kan uden henvisning fra en praktiserende læge henvende sig hos en ørelæge, som undersøger borgeren med henblik på diagnostik og behandling.

Hvis der er behov for høreapparatbehandling, skal ørelægen informere patienten om patientens frie valg af høreapparatbehandling. Voksne patienter med ukomplicerede høretab kan frit vælge mellem offentlig behandling på audiologisk hospitalsafdelinger, hos ørelæger tilsluttet regionens aftale om høreapparatbehandling eller på en godkendt privat høreklinik.

Patienter med komplicerede høretab og patienter under 18 år skal altid henvises til audiologiske afdelinger på hospitalerne jf. faglig vejledning til øre-, næse- og halslæger vedr. udredning og henvisning af patienter med hørenedsættelse, juni 2015.

Region Hovedstaden vurderer ikke at der er nogen arbejdsgange, der kan spares væk med den nuværende organisering af høreapparatsområdet.

Administrationen i Region Hovedstaden er dog i proces med, at undersøge effektiviseringsmuligheder på området og er inspireret af modellen med kommunikationscenter på Bornholm, hvor der udleveres høreapparater til borgere.

På baggrund af et politikerspørgsmål stillet den 16. oktober 2017 bliver der behandlet en sag i Sundhedsudvalget i januar 2018, hvor nedbringelse af ventelister på høreapparatsområdet behandles.

- 3. Der er givetvis borgere i Regionen, der ikke får fuldt udbytte af HA, ikke fordi de er demente, men fordi der ikke er afsat tid nok i forbindelse med tilpasning af Høreapparat og samtale med borgeren. Kunne man på forsøgsbasis lade en audiologopæd betalt af RegionH give udvidet instruktion og opfølgning - gerne i forbindelse med det nye Sundhedstilbud, man tilbyder ældre på Frederiksberg Hospital? På sigt kunne dette formentlig give større tilfredshed og udbytte af HA hos en del borgere? Jeg forestiller mig, at i Frederiksberg kommune med ca. 110.000 indbyggere kunne beskæftige en audiologopæd, der måtte indstille / omprogrammere HA - en dag om ugen i 7 timer. En sådan ordning kunne formentlig betyde større brug af HA målt i timer, samt større udbytte og tilfredshed?*

Svar: Region Hovedstaden har ikke haft overvejelser om ansættelse af audiologopæd.

For de borgere, der har fået udleveret høreapparater hos en ørelæge, har de mulighed for at bestille en tid til tilpasning af høreapparatet hos deres ørelæge. Borgere, der har fået udleveret høreapparat hos en privat høreklub kan henvende sig til sin private høreklub for at få tilpasset sit høreapparat.

Det gælder for borgere, der har fået udleveret høreapparat på et hospital, at hospitalet inden for 3 måneder efter udlevering af et høreapparat skal tilbyde justering af apparatet. Justering, indsættelse af propper, slanger mv. er en kommunal opgave efter de tre måneder.

Specialundervisning for voksne er et kommunalt ansvarsområde, hvilket bl.a. indeholder instruktion i brugen af høreapparater, efterjustering af høreapparater

samt rådgivning og vejledning om f.eks. muligheder og begrænsninger ved brug af høreapparat.

- 4. Hvorfor kan borger i mange kommuner henvende sig direkte til et Kommunikationscenter, når borgere på Frederiksberg skal visiteres til Københavns kommunes Center i Frankrigsgade? For mig at se er der en forskelsbehandling på borgere i forbindelse med den undervisnings del, der er påkrævet ved udlevering af et medicinsk hjælpemiddel? I kunne se på Bornholm og Kommunikationscentret i Herning, som er nogle gode eksempler. Bornholm er jo også Region H.*

Svar: Region Hovedstaden er ikke bekendt med de undervisningsmuligheder, der er i de forskellige kommuner. Region Hovedstaden henviser til kommunerne for uddybende information.

Sundhedsstyrelsen skriver i folderen: "Hvis du skal ha' høreapparat", at kommuner tilbyder gratis instruktion og undervisning i brug af høreapparater, uanset om en borger har fået høreapparat i det offentlige eller hos en privat høre-klinik.

Det skal bemærkes, at modellen på Bornholm er en særlig regional aftale om varetagelse af høreapparatsbehandling, der skal erstatte nogle af de ydelser de praktiserende ørelæger på Bornholm udfører.

- 5. Livskvalitet kan vær vanskelig at måle. Men hvis man kan drage en parallel til, hvad nyfødthedsscreening har betydet for hele høreområdet, så er der gevinster at hente psykologisk og socialt ved en bedre høreapparatbehandling af voksne. Desuden er der meget forskning, der tyder på at en forbedret indsats på høreområdet kan udskyde eller formindske demensproblematikken. Desuden vil flere borgere kunne beholde deres arbejde længere, hvis de er godt behandlet med HA. Så set med arbejdsmarkedets øjne er her også gevinster at hente. Der foreligger mange undersøgelser, der viser, hvor mange penge man kan spare ved at starte høreapparat behandling op, når høretab begynder at vise sig og at en god høreapparat behandling giver gevinster på det menneskelige og økonomiske plan. Har I kendskab til disse beregninger dels fra udlandet og dels fra Danmark? Der findes mange undersøgelser og litteratur over gevinster ved hurtig og god behandling af høretab. A comprehensive worldwide initiative like VISION 2020 but for hearing could provide a focus for support and also enable and facilitate the increased efforts that are needed to reduce the burden. Success would produce*

major personal and societal gains, including gains that would help to fulfil the “healthy lives” and “disability inclusive” goals in the UN's new 2030 Agenda for Sustainable Development. The Lancet 2015

Svar: Region Hovedstaden er ikke bekendt med beregninger på området ift. økonomiske gevinster, men følger generelt udviklingen på området i forhold til forskning og faglige anbefalinger om høreapparatsbehandling og hørenedsættelse.

Hørerelateret livskvalitet kan måles med forskellige validerede spørgeskemaer. I et Cochrane review (en systematisk gennemgang af forskning) publiceret for to måneder siden var konklusionen at høreapparater effektivt kan forbedre hørerelateret livskvalitet, generel livskvalitet og høreproblemer hos voksne med let til moderat høretab. Dette understøtter brugen af høreapparater til voksne med hørenedsættelse. Artiklen hedder: ”*Hearing aids for mild to moderate hearing loss in adults*”.¹

Der er desuden en dokumenteret sammenhæng mellem forekomst af hørenedsættelse og demens, dog menes der ikke at høreapparater kan behandle demens. Sammenhængen er at patienter med demens ofte også lider af hørenedsættelse. Der er et behov for yderligere forskning for at klarlægge om hørenedsættelse bidrager til demens, og hvorvidt behandling af hørenedsættelse kan reducere risikoen for demens.

6. *Hvor mange personer har HA i Frederiksberg kommune? Kommunen siger, at jeg skal spørge Jer.*

Svar: Region Hovedstaden kan ikke oplyse det samlede antal borgere, der har høreapparater i Frederiksberg Kommune. Region Hovedstaden har til gengæld tal på hvor mange høreapparater, der bliver udleveret om året af hospitalerne og ørelægerne i kvoteordningen. I 2016 blev der udleveret 1.347 høreapparater til borgere i Frederiksberg Kommune. I 2017 (januar til og med oktober) er der blevet udleveret 1.221 høreapparater til borgere i Frederiksberg Kommune.

7. *Stilles der krav til tilgængelighed hos puljeørelæger? De 2 puljeørelæger på Frederiksberg bor på 1. sal uden elevator. Man må formode, at mange ældre og måske gangbesværede benytter sig af puljeordningen.*

---

¹ <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/14651858.CD012023.pub2/full>

Svar: I Overenskomsten om Speciallægehjælp, april 2016, er der retningslinjer for handicapvenlig tilgang, jf. § 42. Det gælder, at: ”Ved nybygning, flytning og væsentlig ombygning af praksis skal lokalerne være i overensstemmelse med byggelovgivningens regler”.

Region Hovedstaden har prioriteret ørelæger med handicaptilgang ved tildeling af kvoter i forbindelse med aftalen om høreapparatsbehandling.

8. *En puljeørelæge er en ørelæge. Men har han eller hun en særlig audiologisk viden ud over den turnus på en audiologisk afdeling, de måtte have været på i forbindelse med deres uddannelse?*

Svar: Region Hovedstaden har ikke fremsat krav til særlig audiologisk viden for ørelægerne i kvoteordningen udover deres uddannelse. Region Hovedstaden har til gengæld fremsat kvalitetskrav for behandlingen. I aftalen om høreapparatsbehandling med ørelæger i kvoteordningen fremgår, at ørelægerne årligt skal udføre minimum 100 behandlinger og ørelægens høreklinik skal opfylde de samme kvalitetskrav som private høreklinikker, jævnfør bekendtgørelsen om høreapparatsbehandling nr. 1438 af 23/12 2012.

Derudover har Region Hovedstaden særlige krav til audiologiassistenter, som er færdiguddannede efter 1. juli 2000, og som selvstændigt foretager audiometri og tilpasning af høreapparater. For disse audiologiassistenter er der krav om at de har mindst to års erhvervs erfaring fra en audiologisk klinik, der foretager høreapparatstilpasning på mindst 1.000 klienter årligt, jf. bekendtgørelsen om høreapparatbehandling nr. 1438 af 23/12 2012.

9. *Stilles der særlige audiologiske krav til puljeørelæger med hensyn til audiologisk videreuddannelse? Der sker jo en rivende udvikling på det teknisk/ audiologiske område hele tiden. For mig at se er det nødvendigt, at den ØNH, der har med puljeapparater at gøre, kan kontrollere om audiologiassistenten i hans klinik udleverer de rigtige apparater og at de er indstillet korrekt.*

Svar: Se besvarelse af spørgsmål 8.